

WYMAGANIA EDUKACYJNE – Historia – klasa 4

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna (Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej oraz:)	Ocena dobra (Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej oraz:)	Ocena bardzo dobra (Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej oraz:)	Ocena celująca (Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej oraz:)
1. Historia – nauka o przeszłości	• posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń</i>; • rozróżnia przeszłość od współczesności; • potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy.	• poprawnie posługuje się terminami: <i>archeologia, źródła historyczne</i>; • rozróżnia pracę historyków i archeologów; • potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych; • wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki; • dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych.	• wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych.	• omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów.	• potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie; • ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych.
2. Historia wokół nas	• przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna</i>,	• poprawnie posługuje się terminami: <i>ród, drzewo genealogiczne</i>; • przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny;	• poprawnie posługuje się terminem <i>tradycja</i>; • podaje przykłady regionalnych tradycji.	• poprawnie posługuje się terminem <i>„mała ojczyzna”</i>; • tworzy przewodnik po własnej miejscowości.	• wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu.

	<i>patriotyzm</i>; - podaje przykłady pamiątek rodzinnych.	podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych.			
3. Mieszkamy w Polsce	- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem <i>symbole narodowe</i>; - wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice.	- poprawnie posługuje się terminem <i>naród</i>; - przedstawia polskie symbole narodowe; - przedstawia najważniejsze święta państwowe; - wskazuje na mapie stolicę państwa.	- poprawnie posługuje się terminem <i>region</i>; - wskazuje na mapie główne krainy historyczne Polski oraz największe miasta; - przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych.	- poprawnie posługuje się terminem <i>Polonia</i>; - podaje przykłady dziedzictwa narodowego Polaków.	- omawia genezę polskich symboli narodowych; - tworzy przewodnik po własnym regionie.
4. Czas w historii	- przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych: <i>tysiąclecie, wiek</i>; - umieszcza daty na osi czasu.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia, okres p.n.e. i n.e</i> - zamienia cyfry arabskie na rzymskie; - porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>era, epoka historyczna</i>; - podaje cezury czasowe epok historycznych.	- wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery; - podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu.	charakteryzuje główne epoki historyczne.
5. Obliczanie czasu w historii	- przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; - oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery.	- poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e; - oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er.	- określa początek i koniec wieku; - poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu.	oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er.	przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych.

6. Czytamy mapę i plan	- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mapa, plan</i>; - dostrzega różnice między mapą a planem.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda, symbol</i>; - objaśnia symbole legendy mapy; - odczytuje z mapy podstawowe informacje.	- wyjaśnia, czym jest kartografia; - przygotowuje proste plany miejscowe.	rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną.	wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej.
1. Mieszko I i chrzest Polski	- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>plemię, dynastia</i>; - wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski.	- poprawnie posługuje się terminem <i>Piastowie</i>; - wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>Słowianie, poganin</i>; - zna wydarzenia związane z datą 966.	- wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka; - przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu.	- wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich; - charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego.
2. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski	- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cesarz, koronacja, wojowie</i>; - wie, kto był pierwszym królem Polski.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>relikwie, gród, drużyna</i>; - zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025; - charakteryzuje misję św. Wojciecha.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>biskupstwo, arcybiskupstwo</i>; - przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego.	- zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018; - wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego; - wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego.	ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego.
*W średniowiecznym klasztorze	przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>duchowieństwo</i>,	- podaje przykłady średniowiecznych zakonów; - opisuje życie wewnątrz klasztoru.	wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>reguła zakonna, skryptorium</i>; - charakteryzuje wkład duchowieństwa w	podaje przykłady współczesnych zakonów chrześcijańskich.

	<i>zakon, mnich, klasztor;</i> opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu.			średniowieczną kulturę.	
3. Polska Kazimierza Wielkiego	- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>uniwersytet, żak;</i> - wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”.	- zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370; - wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.</i>	- wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego; - wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej; - wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego.	- poprawnie posługuje się terminem <i>uczta u Wierzyńka;</i> - opisuje zjazd monarchów w Krakowie.	porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego.
*Rycerze i zamki	- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, fosa, kopia, zamek;</i> - opisuje wygląd średniowiecznego rycerza i zamku.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>pasowanie, paż, giermek;</i> - wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>herb, dziedziniec, zbrojownia, baszta;</i> - charakteryzuje kodeks rycerski.	– podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie.	– przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach.

4. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska	przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>Jagiellonowie</i>; – charakteryzuje postać <i>Jadwigi i Władysława Jagiełły</i>.	- poprawnie posługuje się terminem <i>unia</i>; - zna wydarzenia związane z datą 1385; - wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego.	- przedstawia okoliczności zawązania unii polsko-litewskiej; - wymienia postanowienia unii w Krewie.	opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów.	- poprawnie posługuje się terminem <i>Andegawenowie</i>; - omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.
5. Bitwa pod Grunwaldem		zna wydarzenia związane z datą 1410;	- przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim; - opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem.	charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena.	przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego.
6. Mikołaj Kopernik – wielki astronom	- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>astronomia</i>; - wie, kim był Mikołaj Kopernik.	wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i>;	- wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grób; - przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika.	- poprawnie posługuje się terminem: <i>teoria heliocentryczna</i>; - przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika;	wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.

1. Jan Zamoyski i złoty wiek Polski	- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i>; - zna królów Polski: <i>Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego</i>.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman</i>; - charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego.	- poprawnie posługuje się terminem <i>złoty wiek</i>; - charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa; - wskazuje na mapie Zamość.	wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i>;	charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego.
2. XVII wiek – stulecie wojen	- poprawnie posługuje się terminem <i>potop szwedzki</i>; - wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej.	- wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej; - zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;	- poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska</i>; - opisuje wygląd i uzbrojenie husarii; - zna postaci: Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>husaria, wielki wozyr</i>; - przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry; - przedstawia przebieg odsieczy wiedeńskiej.	wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.
*Czasy stanisławowskie	przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>obiady czwartkowe, Szkoła Rycerska</i>,	- poprawnie posługuje się terminem <i>mecenas</i>; - wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest wspólnie obchodzony 14 października.	- wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; - wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem	przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania;	wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

	<i>kadet.</i>		rozumu”.		
3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	• przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zaborcy, powstanie</i>; • wymienia państwa, które dokonały rozbiorów; • przedstawia cel powstania kościuszkowskiego.	• poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, kosynierzy</i>; • zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795;	• przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja; • charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki. • opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego.	• przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja;	• wyjaśnia czym był Uniwersał Połaniecki; • wskazuje na mapie rozbiory Polski; • wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej;
4. Legiony Polskie i hymn narodowy	• przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>hymn państwowy</i>; • zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego; • zna słowa hymnu Polski.	• poprawnie posługuje się terminem <i>emigracja</i>; • przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze; • zna wydarzenia związane z datą: 1797; • charakteryzuje postaci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego.	• opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.	• wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym; • wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona.	• charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte; • wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa Mazurka Dąbrowskiego.
5. Romuald Traugutt i	• poprawnie posługuje się	• poprawnie posługuje się terminami: <i>branka</i>,	• poprawnie posługuje się terminem	• poprawnie posługuje się terminami: <i>wojna</i>	• wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło.

powstanie styczniowe	terminami: <i>zabór rosyjski, Syberia</i>; • wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie.	<i>dyktator</i>; • charakteryzuje postać Romualda Traugutta; • zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864.	<i>działalność konspiracyjna</i>; • wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną.	<i>partyzancka</i>; • opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego.	
6. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka	• przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat</i>; • wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji.	• charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie; • wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla.	• przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla .	• poprawnie posługuje się terminami: <i>Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający</i>; • wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla.	• opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.
1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	• przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita</i>; • wskazuje na mapie obszar II RP; • wyjaśnia,	• poprawnie posługuje się terminem <i>Naczelnik Państwa</i>; • zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r.	• przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; • wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa	• poprawnie posługuje się terminem <i>orlęta lwowskie</i>; • wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918-1921 r.	• opisuje przebieg walk o granice II Rzeczpospolitej.

	dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym.		polskiego.		
*Bitwa Warszawska	- zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.; - odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej; - wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>front</i>, <i>komunizm</i>, <i>bolszewicy</i>; - wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego.	omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej.	wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką.	- poprawnie posługuje się terminem „<i>cud nad Wisłą</i>”; - charakteryzuje mit „<i>cudu nad Wisłą</i>”.
2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni	- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>Wolne Miasto Gdańsk</i>, <i>bezrobocie</i>; - wskazuje na mapie Polski Gdynię.	wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.	opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.	charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.	poprawnie posługuje się terminami: <i>minister</i>, <i>eksport</i>, <i>import</i>.

3. Zośka, Alek i Rudy – bohaterscy harcerze	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>okupacja</i>; - zna wydarzenia związane z datą 1 września 1939 r.; - opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>Armia Krajowa, Szare Szeregi</i>; - zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego.	- wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie; - opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.	- poprawnie posługuje się terminami: <i>Związek Sowiecki, powstanie warszawskie</i>; - charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.	przedstawia przebieg powstania warszawskiego.
4. „Żołnierze niezłomni”	- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>„żołnierze niezłomni”</i>; - opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej.	- poprawnie posługuje się terminem: <i>„żołnierze niezłomni”</i>; - rozwija skrót PRL;	- wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; - opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.	charakteryzuje postaci <i>Witolda Pileckiego</i> i <i>Danuty Siedzikówny</i>.	wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.
5. Jan Paweł II – papież pielgrzym	- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i> - wie, kim był Karol Wojtyła; - podaje miasto, w którym urodził	- poprawnie posługuje się terminami: <i>papież, teologia, pielgrzymka</i>; - wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II.	- charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu; - charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego	- wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>; - wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju	- poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat</i>; - wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia; - charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II.

	się Karol Wojtyła.		dla chrześcijan.	dla społeczeństwa polskiego.	
6. „Solidarność” i jej bohaterowie	• przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy</i>; • wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent.	• wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych; • opisuje okoliczności zawiazania związku zawodowego „Solidarność”.	• zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; • zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz.	• poprawnie posługuje się terminami: <i>stan wojenny, Okrągły Stół</i>; • wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego; • wyjaśnia skutki rozmów Okrągłego Stołu.	• wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.

Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

Każdy nauczyciel indywidualnie ustala, które działy realizuje w danym semestrze.

[1] Program nauczania historii w szkole podstawowej Podróże w czasie, Robert Tocha, Wyd, GWO

[2] Podstawa programowa nauczania historii w szkole podstawowej

[3] Statut Szkoły Podstawowej nr 323 im. Polskich Olimpijczyków w Warszawie